
Voorlichter, niet een taak maar een rol

‘De juiste student op basis van zijn of haar talenten de juiste studiekeuze’.

1. Inleiding

Elk jaar staan duizenden scholieren weer voor de taak om een juiste studie te kiezen. Het maken van een dergelijk keuze is voor een puber en in de huidige tijd zeker niet altijd even gemakkelijk. Het begint er mee, dat jongeren al vroeg een profiel moeten kiezen. De eerste stappen in het studiekeuzeproces zijn daarmee al gezet. Door de diversiteit aan opleidingen, de snelle ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de consequenties die een keuze met zich meebrengt, ervaren veel jongeren het kiezen van een juiste studie als een moeilijke soms onmogelijke opgave.

Zelfkennis is een probleem en het is ongeveer even moeilijk om een goed beeld te vormen van de mogelijke studies en beroepen. Laat staan te voorspellen hoe de wereld er over 20 jaar uit zal zien en hoe ze dan zelf zijn. Het is alom bekend dat de manier waarop jongeren zich tussen de 10 – 25 jaar ontwikkelen maakt, dat wij een belangrijke taak hebben om de scholier en hun ouders goed bij het studiekeuzeproces te begeleiden. Iedere student op basis van zijn talenten de juiste studiekeuze (de juiste student op de juiste plaats).

Dit gebeurt binnen Fontys al op allerlei manieren. Voor iedere fase in het studiekeuzeproces zijn er voor de studietoelating activiteiten. Te denken valt aan deelname aan o.a.:

- Brede voorlichtingen op middelbare scholen en op regionale studietoelatingsavonden;
- Open dagen bij Fontys;
- (Online) Proefstudeerdagen / meeloopdagen; □ Studiekeuzecheck e.d.

Allemaal activiteiten waar medewerkers van Fontys, samen met studenten, de scholieren zo goed mogelijk proberen te begeleiden bij hun individuele studiekeuzeproces.

2. Huidige situatie binnen Fontys

Hoe organiseren we deze taak?

De juiste student op de juiste plaats is al een aantal jaren bewust het leidend principe bij de facilitering van het studiekeuzeproces van leerlingen uit het vo en mbo (en switchende studenten).

Samen met het vo en in toenemende mate met het mbo is invulling gegeven aan het LOB traject in het toeleverend onderwijs, zijn door Fontys opleidingen/instituten aansluitingsprogramma's ontwikkeld en uitgevoerd (met name mbo) en zijn studiekeuze/oriëntatie activiteiten vormgegeven. Dit heeft geleid tot een breed palet aan activiteiten ter ondersteuning van het studiekeuze proces.

De activiteiten zijn afgestemd op alle fases van het studiekeuzeproces:

- Oriënteren
- Verkennen
- Verdiepen
- Knoop doorhakken

Van de voorlichter wordt gevraagd om bij elke fase in te spelen op de informatiebehoefte van de potential. Dit maakt dat de taak van een voorlichter veel breder gezien moet worden.

De voorlichter is in feite een soort studiekeuzebegeleider. Sommige activiteiten vragen van de voorlichter algemene kennis over (aanverwante) opleidingen, zoals bij de brede voorlichtingen. Een andere activiteit vraagt weer inlevingsvermogen in de verschillende doelgroepen b.v. bij een open dag.

Als jongeren goed worden begeleid bij het maken van de juiste studiekeuze, is de verwachting dat dit bij de student resulteert in een: hogere motivatie en verminderde studie-uitval. En voor Fontys in een verminderde noodzaak om in het eerste jaar veel energie te steken in een grote groep studie switchers.

Wie vervult deze rol?

Een essentiële rol in dit hele verhaal spelen de voorlichters. Een rol die, zoals gezegd, veel breder is dan het sec geven van opleidingsinformatie. Met andere woorden, met wat wij binnen Fontys verstaan onder voorlichter is in feite een studiekeuzebegeleider. De voorlichters zijn het visitekaartje van Fontys en belangrijke **inspirators** in het studiekeuzeproces voor onze potentials.

De voorlichters bepalen vaak in samenwerking met communicatiemedewerkers-/ adviseurs per instituut, hoe die taak vervuld kan worden en ingebed in het bedrijfsproces. De bewaking van de inhoud, kwaliteit, actualiteit, stijl en vorm van de voorlichting/studiekeuzeactiviteit, ligt soms bij communicatiecontactpersoon en soms bij de voorlichter zelf.

Veel voorlichters zijn docenten die, al dan niet samen met studenten, voorlichtingen verzorgen binnen en buiten Fontys. In veel gevallen doen ze dit werk 'erbij'. Dit houdt in dat er binnen het takenpakket van de docent niet standaard tijd, scholing en facilitering zit voor deze specifieke activiteiten.

Het moet ook niet onopgemerkt blijven, dat het lesgeven aan studenten een andere tak van sport is dan het begeleiden van potentials en beïnvloeders in het studiekeuzeproces. Een veel gehoord signaal is, dat collega's zich daarom ondergewaardeerd en onder gefaciliteerd voelen in hun rol. Ook geven veel communicatiecontactpersonen aan moeilijk gemotiveerde voorlichters te kunnen vinden voor alle activiteiten. Vanuit bovenstaande problematiek is vanuit de communicatiecontactpersonen dan ook de vraag gekomen om de rol van de voorlichter eenduidig te beschrijven, te waarderen en in te bedden in de organisatie.

3. Voorlichter, niet een taak maar een rol

Het begeleiden van de juiste student op de juiste plek, vraagt van de voorlichters specifieke vaardigheden:

- Kennis van de verschillende doelgroepen en de stappen die ze zetten in het studiekeuzeproces;
- Kennis van de eigen, maar ook aanverwante opleidingen;
- Een goed beeld kunnen geven van de studiemogelijkheden bij Fontys binnen een interessegebied.
- Globaal kunnen informeren over de opleidingen binnen het interessegebied om bij te dragen aan het maken van een goed geïnformeerde keuze.
- Specifieke vaardigheden op het gebied van begeleiden van een studievoorzeker bij zijn zoektocht.

Dit betekent dat voorlichter gezien kan worden als een **rol** waar specifieke kennis en vaardigheden bij horen. Dit betekent niet, dat wij adviseren om een nieuwe functie te creëren. Wel betekent dit, dat wij adviseren om, net als bij de rol van studieloopbaanbegeleiders, de rol van voorlichter officieel te benoemen en beleggen. Een pool van voorlichters, gecombineerd met studenten, kan samengesteld worden op basis van bijvoorbeeld een competentieprofiel. Hieronder een voorbeeld van een dergelijk competentieprofiel: **Kennis**

- Kennis van basisinformatie en actualiteit
- Kennis van het studiekeuzeproces
- Beheersing van verschillende presentatietechnieken

Houding

- Overtuigingskracht
- Mondelinge uitdrukkingsvaardigheid
- Stressbestendigheid
- Overwicht
- Flexibiliteit om ook in avonduren en weekenden te werken

Gedrag

- Passie voor de rol van voorlichter
- Een ambassadeur zijn voor Fontys

- Inleving in de doelgroep (belevingswereld van de scholier wijkt wezenlijk af van de denkwijze van de student)

4. Advies

De voorlichters spelen een essentiële rol in onze werving en instroom. Zij zijn het visitekaartje van Fontys en belangrijke inspirators in het studiekeuzeproces voor onze potentials. Dat wil niet zeggen dat maar één persoon die rol kan vervullen. Een pool van voorlichters gecombineerd met studenten heeft zeker de voorkeur. Investeren in ons aanbod aan studiekeuzeactiviteiten in aard, inhoud en vorm heeft een maximaal effect als de voorlichter ook gefaciliteerd wordt in zijn/haar rol.

Conclusie:

De kwaliteit van studiekeuzeactiviteiten is beter te waarborgen door het serieus inrichten van de rol van voorlichter binnen ieder instituut van Fontys.

Ons advies:

1. *Een pool van voorlichters en studenten inzetten op basis van competenties;*
2. *Faciliteren in tijd en scholing;*
3. *De rol borgen, bijvoorbeeld in contracterings- en beoordelingsafspraken (vergelijkbaar met de rol van SLB-er);*

Erkenning van de rol draagt ook positief bij aan netwerkvorming waar kennis en ervaring met elkaar uitgewisseld kunnen worden. Daarnaast zijn collega's die zich erkend voelen in hun rol betere ambassadeurs voor Fontys.

Ad 1. Een pool van voorlichters inzetten op basis van vastgestelde competenties

Bij het samenstellen van een pool van voorlichters adviseren wij om ook getrainde studenten in te zetten. Voordeel hiervan is dat de studenten dicht bij de doelgroep staan en in combinatie met een medewerker de informatiebehoefte goed kunnen opvangen.

Ad 2. Faciliteren in tijd en scholing;

Bij inschatting van de hoeveelheid tijd die de voorlichter per jaar kwijt zal zijn aan de verschillende activiteiten, kan gebruik worden gemaakt van de witte vlekkenanalyse.

Deze analyse kan bij Dienst Marketing en Communicatie opgevraagd worden.

Ad 3. De rol borgen, bijvoorbeeld in contracterings- en beoordelingsafspraken

Om de kwaliteit van de voorlichtingen en voorlichters te kunnen borgen is het van belang om de verwachtingen aan beide kanten naar elkaar uit te spreken en vast te leggen. Eén van de mogelijkheden hiervoor is om dit op te nemen in de contracterings-, beoordelingsafspraken. Deze werkwijze is al binnen Fontys ingebed.

Workflow Fontys Voorlichtingen

